

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom;

Overwegende dat het gewenst is om de instandhouding en verduurzaming van monumenten en cultuurhistorisch waardevolle panden en objecten binnen het beschermd stadsgezicht van Bergen op Zoom te stimuleren;

Gelet op artikel 3, eerste lid; artikel 4, artikel 7, artikel 8 en artikel 9 van de Algemene subsidieverordening Bergen op Zoom;

Besluit:

Vast te stellen de volgende regeling

SUBSIDIEREGELING INSTANDHOUDING GEBOUWD ERFGOED 2016

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze regeling en daarvan deel uitmakende bijlagen wordt verstaan onder:

- a. **ASV:** Algemene Subsidie Verordening
- b. **Beschermd stadsgezicht:** gebied van Gemeente Bergen op Zoom als bedoeld in artikel 1, onder g van de Monumentenwet 1988, zoals vastgelegd in bijlage 4;
- c. **Duurzaamheidsonderzoek:** onderzoek naar de wijze waarop de milieuprestaties van gebouwd erfgoed kunnen worden verbeterd;
- d. **Gemeente:** Gemeente Bergen op Zoom;
- e. **In stand houden:** conserveren van de bestaande toestand van een monument en zijn monumentale of cultuurhistorische waarden;
- f. **Instandhoudingsplan:** een overzicht van de aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden en een omschrijving van de daarmee beoogde resultaten, waaronder in ieder geval de mate van verduurzaming;
- g. **Gebouwd erfgoed:** een gemeentelijk monument als bedoeld in de Erfgoedverordening gemeente Bergen op Zoom 2010, niet zijnde archeologische monumenten of monumentale tuinen, alsmede alle overige cultuurhistorisch waardevolle panden gelegen binnen het beschermd stadsgezicht;
- h. **Restaureren:** herstelwerkzaamheden, noodzakelijk voor de instandhouding van een monument, die normaal onderhoud te boven gaan;
- i. **Verduurzamen:** verbetering van de milieuprestaties van gebouwd erfgoed;
- j. **WMC:** WelstandsMonumentenCommissie: commissie die het college, in het geval van deze regeling, onafhankelijk adviseert in de omgevingsvergunning en/of subsidieaanvraag;

Artikel 2 Activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen

1. Voor subsidie komen in aanmerking de kosten van werkzaamheden, maatregelen en voorzieningen ten behoeve van de restauratie en instandhouding van gebouwd erfgoed, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 4 en 5, met dien verstande dat subsidie slechts wordt verstrekt voor zover wordt voldaan aan het bepaalde in lid 2, 3 en 5, exclusief BTW.
2. Subsidie wordt uitsluitend verleend voor kosten van werkzaamheden, voor zover deze werkzaamheden;
 - a. strekken tot restauratie en instandhouding van het gebouwd erfgoed en de monumentale of cultuurhistorische waarden;
 - b. sober en doelmatig zijn;
 - c. technisch noodzakelijk zijn; en
 - d. zijn gericht op maximaal behoud van aanwezige monumentale of cultuurhistorische waarden, in het bijzonder historische materialen en constructies.
3. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid wordt subsidie verleend voor kosten van werkzaamheden:
 - a. gericht op het voorkomen van verval of het voorkomen van vervolgschade;
 - b. gericht op vervanging van materialen die hun functie niet meer kunnen vervullen;
 - c. gericht op het verrichten van een duurzaamheidsonderzoek bij gemeentelijke monumenten.
4. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid komen voor het verrichten van een duurzaamheidsonderzoek als bedoeld in het derde lid onder c tevens in aanmerking rijksmonumenten als bedoeld in artikel 3.3 van de Erfgoedwet.
5. Geen subsidie wordt verleend voor kosten van werkzaamheden:
 - a. samenhangend met het normale onderhoud;

- b. gericht op reconstructie, tenzij deze in uitzonderlijke gevallen naar het oordeel van het college, na daarover te zijn geadviseerd door de WMC, ter versterking van de monumentale waarden gewenst zijn;
- c. die voortvloeien uit veranderd gebruik, alsmede kosten voor werkzaamheden die zijn gericht op comfortverbetering of verfraaiing.

Artikel 3 Doelgroep

Voor de verstrekking van subsidies op grond van deze regeling komen onverminderd artikel 2, vierde lid, in aanmerking eigenaren van gebouwd erfgoed zoals bedoeld in deze regeling.

Artikel 4 Weigeringsgronden

1. Het college van burgemeester en wethouders weigert het verzoek om subsidie in ieder geval indien:
 - a. de subsidieaanvraag niet wordt gebruikt voor de restauratie en instandhouding van gebouwd erfgoed;
 - b. er voorafgaand aan de werkzaamheden geen instandhoudingsplan is overgelegd;
 - c. er voorafgaand aan de werkzaamheden geen duurzaamheidsonderzoek is uitgevoerd;
 - d. er reeds een aanvang is gemaakt met de werkzaamheden voor de beslissing op de aanvraag, tenzij voorafgaande schriftelijke toestemming is verleend door het college.
 - e. in een periode van 10 jaar voorafgaand aan de aanvraag voor hetzelfde pand of object subsidie is verleend;
 - f. voor de kosten waarvoor subsidie wordt gevraagd reeds subsidie is of wordt verstrekt;
 - g. de benodigde omgevingsvergunning voor de diverse activiteiten niet is verleend;
 - h. de WMC negatief adviseert;
 - i. het duurzaamheidsonderzoek of de werkzaamheden niet worden uitgevoerd door een voor de uitvoering van het duurzaamheidsonderzoek of het werk kundig geacht bedrijf.
2. Voor zover de aanvraag om subsidie zich beperkt tot het laten uitvoeren van een duurzaamheidsonderzoek, is hierop alleen onderdeel i van het vorige lid van toepassing.

Artikel 5 Subsidieplafonds

1. Voor subsidieverlening is jaarlijks ten hoogste het volgende bedrag beschikbaar voor:
 - a. de in artikel 2, tweede en derde lid, onder a en b vermelde kosten voor werkzaamheden strekkend tot instandhouding: € 52.000,-
 - b. de in artikel 2, tweede lid vermelde kosten voor werkzaamheden strekkend tot restauratie: € 14.000,-
 - c. de in artikel 2, derde lid onder c vermelde kosten: € 14.000,-
2. Indien in enig jaar een beschikbaar bedrag niet geheel wordt verleend, wordt het resterende bedrag aan het desbetreffende subsidieplafond voor het volgende jaar toegevoegd.

Artikel 6 Subsidiecriteria en subsidiebedrag

1. Onverminderd het bepaalde in deze regeling wordt de aanvraag getoetst en dient de aanvraag te voldoen aan de Leidraad subsidiabele instandhoudingskosten 2015 (bijlage 1).
2. De in artikel 2, tweede lid en het derde lid, onder a en b vermelde kosten worden, voor zover het betreft de kosten voor werkzaamheden strekkend tot instandhouding, per pand of object in totaal voor 30% gesubsidieerd tot een maximum bedrag van:
 - a. € 4.000,- voor panden met een monumentale status;
 - b. € 3.000,- voor cultuurhistorisch waardevolle panden;
 - c. € 3.000,- voor objecten met een cultuurhistorische waarde.
3. De in artikel 2, tweede lid vermelde kosten, voor zover het betreft kosten voor werkzaamheden strekkend tot restauratie, in totaal voor 30% gesubsidieerd tot een maximum bedrag van € 14.000,- voor panden met een monumentale status.
4. Cumulatie van de onder het tweede en derde lid van dit artikel bedoelde subsidies is niet mogelijk;
5. De in artikel 2, derde lid onder c vermelde kosten worden in totaal voor 50% gesubsidieerd tot een maximum bedrag van € 1000,- per pand.
6. De in het vorige lid bedoelde subsidie wordt slechts verstrekt voor zover de in dat lid bedoelde kosten worden gemaakt in samenhang met de kosten als bedoeld in het tweede en derde lid van dit artikel.
7. Aanvragen worden behandeld op volgorde van ontvangst.
8. De in enig jaar ontvangen en wegens het bereiken van het subsidieplafond niet gehonoreerde aanvragen worden doorgeschoven naar het daarop volgend kalenderjaar.

Artikel 7 Indieningsvereisten

1. Subsidie wordt aangevraagd voorafgaand aan de werkzaamheden door middel van een door het college

vastgesteld aanvraagformulier (bijlage 2).

2. Bij de aanvraag dient de aanvrager de volgende gegevens te overleggen:
 - a. Het ingevulde aanvraagformulier;
 - b. De bijlagen overeenkomstig de checklist aanvraag Subsidieregeling Gebouwd Erfgoed 2015.

Artikel 8 Beslistermijn

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 9, eerste lid, van de ASV kan de beslissing op een aanvraag tot subsidieverlening eenmalig met 8 weken worden verlengd. Een dergelijke verlenging wordt medegedeeld aan de aanvrager.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 15 van de ASV vindt subsidievaststelling tot een bedrag van € 7.500,- ambtshalve plaats na gereedmelding van de werkzaamheden.
3. Onverminderd het bepaalde in artikel 16 van de ASV vindt subsidievaststelling boven een bedrag van € 7.500,- op aanvraag plaats, na gereedmelding van de werkzaamheden op basis van de door het college goedgekeurde werkelijke kosten met als maximum het bij de subsidieverlening toegekende bedrag.
4. Onverminderd artikel 4:46 van de Algemene wet bestuursrecht kan de subsidie in ieder geval lager dan de verlening worden vastgesteld indien werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht in strijd met het bij of krachtens de wet bepaalde.
5. Indien de werkelijke kosten lager zijn dan vermeld in de verleende subsidiebeschikking, behoudt het college zich het recht voor het te veel verkregen bedrag terug te vorderen.
6. De gereedmelding als bedoeld in het tweede en derde lid vindt plaats door middel van een door het college vastgesteld gereedmeldingsformulier (bijlage 3).

Artikel 9 Slotbepalingen

1. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager gemotiveerd afwijken van een of enkele artikelen van deze regeling voor zover toepassing leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.
2. Deze regeling kan worden aangehaald als "Subsidieregeling Instandhouding Gebouwd Erfgoed 2016".
3. Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2016.
4. Deze regeling vervalt met ingang van 1 januari 2024.

Aldus vastgesteld in de vergadering van .

De secretaris,

De burgemeester,

Mevr. mr. A.C. Spindler

Dhr. dr. F.A. Petter

TOELICHTING

Inleiding

Vanuit de provincie Noord-Brabant heeft de gemeente Bergen op Zoom als programmameente geld ontvangen vanuit het ISV-budget (budget Interstedelijke Vernieuwing). Het ISV-budget bestaat uit diverse budgetten waaronder het stimuleringsfonds ten behoeve van stedelijke vernieuwing, zoals verwoord in het Meerjaren Ontwikkelingsprogramma Stedelijke vernieuwing 2010 – 2014 (fysieke pijler) van de gemeente. De Subsidieregeling Stedelijke Vernieuwing 2012-2014 gold tot en met 31 december 2014 en had als doelstelling het stimuleren van het herstellen, conserveren en restaureren van monumenten en beeldbepalende panden en objecten. Het voor die subsidiereregeling beschikbare budget is niet volledig ingezet.

Met een beëindiging van de subsidiereregeling Stedelijke Vernieuwing 2012-2014 eindigt ook de publieke zorg voor de instandhouding van monumenten en andere beeldbepalende panden en objecten. Gelet op de positie van Bergen op Zoom, met zijn monumentale binnenstad en rijke erfgoedtraditie, blijft de behoefte aan een subsidiereregeling om de bestaande monumentale en cultuurhistorische waarden te behouden onverkort bestaan. De Subsidiereregeling Instandhouding Gebouwd Erfgoed 2016 (hierna: de regeling) volgt de Subsidiereregeling Stedelijke Vernieuwing 2012-2014 op. Met de term gebouwd erfgoed wordt tot uitdrukking gebracht dat niet alleen monumenten beschermenswaardig zijn, maar ook alle overige cultuurhistorische panden en objecten binnen het beschermd stadsgezicht. De regeling leidt enerzijds tot een versobering van de subsidiabele kosten, die in de kern neerkomen op het conserveren van de bestaande monumentale en cultuurhistorische waarden. Stimulering van een verbetering van de bestaande waarden heeft niet langer prioriteit. Wel biedt de regeling de mogelijkheid om jaarlijks eenmalig een bedrag van € 14.000,- voor restauratie van een gemeentelijk monumentaal pand te verstrekken.

Anderzijds biedt de subsidiereregeling de mogelijkheid om subsidie te verstrekken voor het uitvoeren van een zogenaamd duurzaamheidsonderzoek. Hiermee wordt onderzocht hoe de milieuprestaties van monumenten kunnen worden verbeterd. Het is namelijk gebleken dat er ten aanzien van monumenten nog veel winst te behalen is voor wat betreft de verbetering van milieuprestaties. Het verkennen van de mogelijkheden van verduurzaming van gebouwd erfgoed vergt evenwel deskundig onderzoek. De subsidiereregeling is erop gericht een deel van die onderzoekskosten te dragen, zodat eigenaren van monumenten worden gestimuleerd om op een verantwoorde wijze tot verduurzaming van hun eigendom over te gaan.

De subsidiereregeling Instandhouding Gebouwd Erfgoed 2016 wordt gefinancierd vanuit het thans nog beschikbare budget Stedelijke Vernieuwing 2012-2014.

De Subsidiereregeling Instandhouding Gebouwd Erfgoed 2016 is beknopt van opzet, aangezien de juridische en financiële kaders reeds zijn vastgelegd in hogere wet- en regelgeving, zoals de Algemene wet bestuursrecht (Awb), de Wet Stedelijke Vernieuwing (WSV) en de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Bergen op Zoom.

De Subsidiereregeling Gebouwd Erfgoed 2016 is uitsluitend van toepassing op het grondgebied van de gemeente Bergen op Zoom.

Belangrijkste relevante bepalingen Awb

Subsidietraject	Belangrijkste bepalingen Awb
Vaststelling subsidieplafonds	4:22, 4:25 en verder
Inname subsidieaanvraag	4:5 en verder
Behandeling aanvraag	4:7 en verder
Beslissing op aanvraag	4:29 en verder
Opleggen van verplichtingen	4:33 en verder
Intrekking en Wijziging subsidieverlening	4:48 en verder
Gereedmelding	
Vaststellen subsidie	4:42 en verder
Uitbetaling	4:87 en verder

Onderstaand een korte toelichting op enkele in de regeling opgenomen artikelen.

Artikel 2, lid 1 en 2

Subsidiabele kosten zijn de kosten exclusief btw. Enkel de kosten van werkzaamheden, maatregelen en voorzieningen ten behoeve van de restauratie en instandhouding van gebouwd erfgoed worden gesubsidieerd. De Leidraad Subsidie Instandhouding Gebouwd Erfgoed (bijlage 1) wordt gehanteerd om te bepalen voor welke concrete werkzaamheden, met inachtneming van de subsidieregeling, subsidie kan worden verleend.

Indien er onduidelijkheid of discussie ontstaat of een aanvraag onder de subsidieregeling valt, zal de WMC om een bindend advies worden gevraagd. Uitgangspunt blijft het subsidiëren van de sobere en doelmatige kosten, voortkomende uit de activiteiten ten behoeve van de instandhouding van het gebouwd erfgoed.

Artikel 2, lid 3 onderdeel c

Het onderdeel bepaalt dat subsidie kan worden verkregen voor het laten uitvoeren van een duurzaamheidsonderzoek. Het onderzoek is gericht op de mogelijkheden tot het verbeteren van de milieuprestaties (verduurzamen) van zowel rijksmonumenten als gemeentelijke monumenten.

Artikel 3

Subsidie wordt verstrekt aan eigenaren van gemeentelijke monumenten en overige cultuurhistorisch waardevolle panden en objecten. Subsidie voor het uitvoeren van een duurzaamheidsonderzoek wordt slechts verstrekt aan eigenaar van een gemeentelijk -of een rijksmonument. Voor eigenaren van rijksmonumenten geldt namelijk geen rijksbrede subsidieregeling om een duurzaamheidsonderzoek uit te laten voeren. Om ook de eigenaren van rijksmonumenten te stimuleren hun pand te verduurzamen, is het van belang de subsidieregeling voor (alleen) duurzaamheidsonderzoek uit te breiden tot die doelgroep. Het toepassingsbereik van de regeling is voor wat betreft de cultuurhistorisch waardevolle panden en objecten geografisch beperkt tot het beschermd stadsgezicht. Eigenaren van panden en objecten die zich binnen het beschermd stadsgezicht bevinden maar niet monumentaal of cultuurhistorisch waardevol zijn komen niet voor subsidie in aanmerking, nu deze panden en objecten geen beschermenswaardige monumentale waarden bevatten.

Subsidieverzoeken worden afzonderlijk geagendeerd op de agenda van de WMC. De WMC toetst in hoeverre de aanvraag bijdraagt aan de instandhouding van gebouwd erfgoed zoals omschreven in artikel 2, lid 2. Het uitgebrachte advies is in beginsel leidend bij de beslissing op de subsidieaanvraag.

Artikel 4

In de Awb en de ASV van de gemeente Bergen op Zoom zijn algemene weigeringsgronden voor subsidies opgenomen. Daarnaast gelden er voor deze regeling nog enkele specifieke weigeringsgronden.

Artikel 4, sub a

Het eerste lid brengt tot uitdrukking dat geen subsidie wordt verleend als de aanvraag niet is ingediend met het doel om het gebouwd erfgoed in stand te houden of te restaureren.

Artikel 4, sub c

Het duurzaamheidsonderzoek maakt deel uit van het instandhoudingsplan en wordt dus verplicht gekoppeld aan de subsidiabele werkzaamheden. Een duurzaamheidsonderzoek moet worden uitgevoerd door een deskundig bedrijf met aantoonbare ervaring in het verrichten van dergelijk onderzoek. Ter voorkoming van belangenverstremming mag het onderzoek niet worden uitgevoerd door een bij het project betrokken architect, aannemer of daarmee gelijk te stellen partij. Voor een nadere toelichting op de eisen die worden gesteld aan een duurzaamheidsonderzoek wordt verwezen naar het subsidieaanvraagformulier Subsidieregeling Instandhouding Gebouwd Erfgoed 2016 (bijlage 2).

Artikel 4, sub f

Het is op grond van artikel 2.2, lid 1 sub b van de Wabo verboden om zonder omgevingsvergunning een krachtens een verordening aangewezen beschermd monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen of te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waarop het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Aanvragen om omgevingsvergunning voor werkzaamheden aan gemeentelijke monumenten worden

getoetst aan de Erfgoedverordening gemeente Bergen op Zoom 2010 en de daarbij behorende nadere regels.

Artikel 5, lid 1

Het subsidieplafond voor instandhoudingswerkzaamheden bedraagt jaarlijks € 52.000,-. Uitgaande van het in artikel 6 lid 2 opgenomen maximale subsidiebedrag per project kunnen jaarlijks ongeveer 13 aanvragen worden gehonoreerd.

Het subsidieplafond voor restauratiewerkzaamheden bedraagt € 14.000,-. Jaarlijks kan in beginsel dus één subsidieaanvraag voor restauratiewerkzaamheden worden gehonoreerd.

Aan het uitvoeren van instandhoudings- en restauratiewerkzaamheden is de verplichte uitvoering van een duurzaamheidsonderzoek is gekoppeld. De kosten daarvan worden gesubsidieerd tot een maximaal subsidiebedrag van € 1.000,-, zodat het subsidieplafond voor duurzaamheidsonderzoeken € 14.000,- bedraagt (13 instandhoudingsprojecten en één restauratie).

Artikel 6, lid 1

Voor zover sprake is van subsidiabele activiteiten en wordt voldaan aan de overige bepalingen van de subsidie-regeling, wordt voor gevallen waarin de leidraad niet voorziet zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de Leidraad subsidiabele instandhoudingskosten 2013, behorend bij de ministeriële Subsidieregeling Instandhouding Monumenten van 19 september 2012, nr. WJZ/387165 (10152).

Artikel 6, lid 2 tot en met 5

In het tweede tot en met het vijfde lid zijn de subsidiabele kosten naar soort en marge uitgesplitst. Er wordt in de regeling geen onderscheid gemaakt in monumentencategorieën. Alle gemeentelijke monumenten en panden binnen het beschermd stadsgezicht kunnen aanspraak maken op subsidie. Doel is de instandhouding van het gebouwd erfgoed. Daarnaast stimuleert de subsidieregeling ook de verbetering van milieuprestaties van monumenten, met dien verstande dat subsidie kan worden verkregen voor het uitvoeren van een duurzaamheidsonderzoek. Om te voorkomen dat de noodzakelijkheid van een duurzaamheidsonderzoek een te hoge drempel opwerpt en daarmee een belemmering oplevert om te investeren in de instandhouding van monumenten, is er voor gekozen om voor 50% in de kosten van een haalbaarheidsonderzoek bij te dragen (tot een maximum bedrag van € 1.000,-), onder de voorwaarde dat het onderzoek wordt uitgevoerd door een niet bij het realiseren van het project betrokken deskundige.

Artikel 6, lid 7

Gelet op het feit dat alle monumenten en alle panden binnen het beschermd stadsgezicht in beginsel in aanmerking komen voor subsidie, bestaat geen behoefte aan een gedetailleerde prioriteitenregeling. Om die reden is gekozen voor een eenvoudig systeem gebaseerd op het uitgangspunt 'wie het eerst komt, het eerst maalt', uiteraard voor zover wordt voldaan aan de subsidievoorwaarden.

Artikel 6, lid 8

Bij een overvraag schuiven de aanvragen die niet gehonoreerd kunnen worden door naar het volgende subsidiejaar.

Artikel 9, lid 1

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager gemotiveerd afwijken van een of enkele artikelen van deze regeling voor zover toepassing leidt tot onbillijkheid van overwegende aard (hardheidsclausule). Daarmee wordt in de regeling de nodige flexibiliteit ingebouwd om in de geest van de regeling met bijzondere of onvoorziene situaties om te gaan.

Artikel 9, lid 3

Voor inwerkingtreding van deze subsidieregeling wordt aangesloten bij de datum van inwerkingtreding van de nieuwe ASV.

Artikel 9, lid 4

Voor de einddatum van de subsidieregeling is aangesloten bij de looptijd van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing.

BIJLAGEN

1. Leidraad subsidiabele instandhoudingskosten gebouwd erfgoed 2016
2. Aanvraagformulier Subsidieregeling Gebouwd Erfgoed 2016
3. Gereedmeldingsformulier Subsidieregeling Gebouwd Erfgoed 2016
4. Beschermd Stadsgezicht Gemeente Bergen op Zoom

Bijlage 1

Leidraad subsidiabele instandhoudingskosten gebouwd erfgoed 2016

Bijlage 2

Aanvraagformulier Subsidieregeling Instandhouding Gebouwd Erfgoed 2016

Bijlage 3

Gereedmeldingsformulier Subsidieregeling Gebouwd Erfgoed 2016

Bijlage 4
Beschermd Stadsgezicht Bergen op Zoom

